

Posudek vedoucího práce Jitky Stárkové: Vznik Ústavy 1920

Autorka Jitka Stárková si pro svoji práci stanovila zajímavě koncipované téma, které sleduje ústavodárný proces v době vzniku samostatného Československa v souvislosti s proměnou pozice a vlivu čelního politického činitele oné doby, předsedy agrární strany Antonína Švehly. Tato kombinovaná témata vyžadují od autorů důkladnou heuristickou přípravu, osvojení faktografie a dostatečné proniknutí do problematiky, které je zároveň předpokladem úspěšného zvládnutí náročné koncepční přípravy vedoucí k rovnovážnému pojetí obou vrstev tématu. Stárková přistoupila k přípravné fázi velmi zodpovědně. Heuristický základ vystavěla na kombinaci studie primární i sekundární literatury domácí či zahraniční, kterou rozšířila o žádoucí studium původních dokumentů (včetně dobového tisku a parlamentních stenoprotokolů, jak je poskytuje digitální knihovna Parlamentu ČR) a archivních zdrojů z fondů řady archivů. Relativně rozsáhlá a důkladná příprava má však pro nezkušené autory rovněž svá úskalí. Osobně si myslím, že Jitka Stárková prokázala dostatečnou orientaci v tématu, nicméně ne vždy se úspěšně dokázala vyrovnat s množstvím informací a koncepčních návodů, vyplývajících z četby renomovaných autorů. Skutečnost, že se autorka nechává někdy zbytečně vést načtenou literaturou se projevuje v poněkud schematickém přístupu, zejména u popisných částí práce. Dokumentujícím projevem pak jsou časté odkazy na odbornou literaturu v informativních pasážích, které jsou z obsahového hlediska jen na úrovni prostého konstatování obecně známých zkušeností. Autorka vnímá klíčové milníky událostí, důležitých pro stanovené a zkoumané téma, nicméně ne vždy z nich dokáže vyvodit problémové otázky. Tak správně popisuje roli Antonína Švehly v době válečné a poválečné politické situace, ale žádoucí následné pasáže, které by vedly k hlubším analytickým vývodům jsou již o poznání úspornější a slabší. Z některých detailnějších rozborů je přitom patrné, že na vině byl často nedostatek konkrétních materiálů, na nichž by bylo možno doložit přímý Švehlův vliv na koncipování a textaci ústavy, a to zejména z důvodů nedostupnosti záznamů z jednání jednotlivých parlamentních subkomitétů. Nicméně v mezích možností a díky shromáždění příslušných zdrojů autorka doložila svá tvrzení o výrazném vlivu Antonína Švehly na průkazných příkladech, byť, opakují, často spoléhala na argumentační sílu samotných příkladů, nežli na svůj vlastní analyzující komentář. Obecně lze konstatovat, že výraznějším dojmem působí v textu pasy popisné oproti analytickým.

Co se týče zvládnutí koncepce dvou rovin tématu, autorka se výrazněji přiklonila spíše k výkladu osobnosti Antonína Švehly, nežli k vývoji ústavního procesu v dané době. Sám o sobě tento přístup nepůsobí rušivě ani disproporčně a koncepční nastavení práce je možno vnímat jako uspokojivé.

K formálním aspektům textu lze snad namítnout, že některé odkazy, a to zejména na archivní zdroje, jsou neúplné a nejsem si jistý jejich zpětnou dohledatelností. Ani ze závěrečného přehledu užitých archivních fondů nevím, co znamená odkaz „Archiv Národního muzea, fond ŠVEHLA Antonín. HN 50“, na nějž se autorka omezuje i v průběhu textu.

Závěrem konstatuji, že autorka prokázala dostatečnou schopnost samostatné práce, její text splňuje nároky kladené na tuto úroveň graduace. S přihlédnutím k výše uvedeným výhradám doporučuji práci přijmout k obhajobě a v závislosti na jejím průběhu ohodnotit na škále velmi dobře – dobře.

V Praze, 29. ledna 2012

Posudek zpracoval:
Doc. Mgr. Vratislav Doubek, Dr.